

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет педагогічної освіти

Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи

“ЗАТВЕРЖУЮ”

Перший проректор

Андрій ГУКАЛЮК

«23» IV 2022 р.

НАСКРІЗНА ПРОГРАМА ПРАКТИКА

Підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти

галузь знань 23 Соціальна робота

спеціальності 231 «Соціальна робота»

Освітньо-професійної програми Соціально-психологічна реабілітація

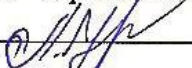
Львів 2022

Розробники:

Корнят Віра Степанівна, завідувач кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи, к.п.н., доцент кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи
Субашкевич Ірина Романівна, к.п.н., доцент кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи

Розроблено та схвалено
на засідання кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи
факультету педагогічної освіти
Протокол № 1 від "31" серпня 2022 р.
Завідувач кафедри  доц. Віра КОРНЯТ

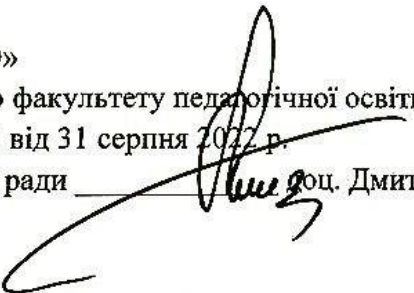
«УХВАЛЕНО» на засіданні науково-методичної комісії факультету педагогічної освіти

Протокол №1 від "30" серпня 2022 р.
Голова НМК  доц. Любов НОС

«УХВАЛЕНО»

вченою радою факультету педагогічної освіти

Протокол № 1 від 31 серпня 2022 р.

Голова вченої ради  доц. Дмитро ГЕРЦЮК

©Віра КОРНЯТ, 2022

©Ірина СУБАШКЕВИЧ, 2022

© Львівський національний університет імені Івана Франка, 2022

ЗМІСТ

1. Загальні положення.....	4
2. Види практики.....	6
3. Зміст практики.....	6
4. Бази практики.....	13
5. Організація і керівництво практикою.....	15
6. Матеріальне забезпечення практики.....	21
7. Рекомендована література.....	22

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Практика є невід'ємною складовою професійної підготовки здобувачів вищої освіти, які навчаються за спеціальністю «Соціальна робота». Вона спрямована на закріплення теоретичних знань, які вони отримали у процесі навчання, набуття і удосконалення фахових компетентностей. Вона є зв'язуючою ланкою між теоретичним навчанням майбутніх соціальних працівників, соціальних педагогів та їх самостійною роботою у закладах соціальної сфери.

Наскрізну програму практики розроблено відповідно до: Закону України «Про освіту» (2017), Закону України «Про вищу освіту» (2014), Закону України «Про загальну середню освіту» (2020), Положення про організацію освітнього процесу у Львівському національному університеті імені Івана Франка від 21 червня 2018 р., Положення про забезпечення академічної доброчесності у Львівському національному університеті імені Івана Франка від 31 жовтня 2018 р. та інших нормативних документів, Положення про проведення практик здобувачів вищої освіти Львівського національного університету імені Івана Франка (https://nmv.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/06/POLOZHENNYA-pro-PRAKTYKU-2021-reg_practice.pdf).

Організація, проведення, та контроль за здійсненням практики та програма відповідають Державним стандартам підготовки фахівців, передбачає виконання «Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України», затвердженого наказом Міністерства освіти України від 08.04.1993р. №93; рекомендацій Інституту змісту та методів навчання до складання програм практики студентів вищих навчальних закладів України та «Положення про проведення практик студентів Львівського національного університету імені Івана Франка».

Програма практики є основним документом для студентів та керівників практик від університету та бази практики.

Практика має неперервний характер і проводиться на другому і третьому, семестрах. Її проходження є обов'язковим для всіх студентів спеціальності «Соціальна робота».

Метою практики є:

- формування та розвиток у майбутніх соціальних працівників професійних умінь приймати самостійні рішення в умовах закладів охорони здоров'я, правопорядку, соціальних установах;
- оволодіння майбутніми соціальними працівниками сучасними методами, технологіями, формами організації і видами професійної діяльності на рівні, що відповідає вимогам магістра соціальної роботи та формування на

базі одержаних знань професійних умінь, навичок для прийняття самостійних рішень під час конкретної роботи в закладах освіти, охорони здоров'я, правопорядку, соціальної сфери;

— виховання потреби систематично поповнювати свої знання та творчо їх застосовувати у практичній діяльності.

Завдання практики:

— використання студентами набутих знань у практичній діяльності;
— розвиток професійних особистісних якостей, необхідних соціальному працівнику;

— знайомство із специфікою роботи в різних організаціях державної та недержавної форм власності, які надають послуги зі соціально-психологічної реабілітації різним категоріям отримувачів послуг;

— формування у студентів творчого та дослідницького підходів до професійної діяльності.

Міждисциплінарні зв'язки з такими навчальними дисциплінами: «Система соціальної роботи», «Технології активізації і розвитку громади», «Ведення випадку в соціальній роботі», «Соціальна, педагогічна та психологічна робота в громаді», «Супервізорство у соціальній роботі», «Соціально-психологічна реабілітація», «Практикум з психолого-педагогічної та соціальної роботи (в установах та закладах)», «Технології роботи з психотравмою за Концепцією Інтегральних методик (KIM)».

2. ВИДИ ПРАКТИКИ

Види, тривалість та терміни проведення педагогічної практики визначаються навчальними планами. Згідно з державним стандартом підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» та діючими навчальними планами для ОПП «Соціально-психологічна реабілітація» проводяться такі **види практики** (витяг з навчального плану):

<i>Назва практики</i>	<i>Семестр</i>	<i>Тижні / к-ть годин</i>	<i>Форма звітності</i>
Виробнича практика (зі спеціалізації)	2	4 / 180	Диференційований залік
Виробнича (переддипломна)	3	2 / 90	Диференційований залік

3. ЗМІСТ ПРАКТИК

Виробнича (зі спеціалізації) практика призначена для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти першого року навчання для денної та заочної форми навчання. Організатором практики є кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи. Виробнича (зі спеціалізації) практика є обов'язковою освітньою компонентою ОПП «Соціально-психологічна реабілітація» другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 231 «Соціальна робота» галузі знань 23 «Соціальна робота». Її тривалість визначена навчальним планом і складає 4 тижні у II семестрі, загальною кількістю 180 год, що відповідає 6 кредитам ECTS.

Метою виробничої (зі спеціалізації) практики є: поглиблення, уточнення, розширення знань студентів про зміст, форми та напрями діяльності соціального працівника у різних закладах соціальної сфери; ознайомлення з формами та методами здійснення соціально-психологічної реабілітації з різними клієнтами; вдосконалення навичок професійної діяльності.

Завдання практики:

- використання студентами набутих теоретичних знань у практичній діяльності;
- розвиток професійних компетентностей, особистісних якостей, необхідних соціальному;
- ознайомлення із специфікою здійснення соціально-психологічної реабілітації соціальним працівником у різних організаціях державної та

недержавної форм власності, що здійснюють соціальну роботу різними категоріями населення;

– формування у студентів творчого та дослідницького підходів до професійної діяльності.

Програмні компетентності:

Інтегральна компетентність:

- Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми професійної діяльності, процесу навчання, що передбачає проведення досліджень та застосування певних теорій, методів соціальної роботи, соціально-психологічної реабілітації та науково-дослідної, науково-педагогічної діяльності характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності (ЗК):

- **ЗК 1.** Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- **ЗК 2.** Здатність розробляти і управляти проектами.
- **ЗК 3.** Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
- **ЗК 6.** Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.
- **ЗК 7.** Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- **ЗК 8.** Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- **ЗК 9.** Навички міжособистісної взаємодії.
- **ЗК 10.** Здатність працювати в команді.

Фахові компетентності спеціальності (ФК):

- **ФК1.** Здатність до розуміння та використання сучасних теорій, методологій і методів соціальних та інших наук, у тому числі методи математичної статистики та кількісні соціологічні методи, стосовно завдань фундаментальних і прикладних досліджень у галузі соціальної роботи.

- **ФК2.** Здатність до виявлення соціально значимих проблем і факторів досягнення соціального благополуччя різних груп населення.

- **ФК3.** Здатність професійно діагностувати, прогнозувати, проектувати та моделювати соціальні ситуації.

- **ФК4.** Здатність до впровадження методів і технологій інноваційного практикування та управління в системі соціальної роботи.

- **ФК5.** Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (експертами з інших галузей/видів економічної діяльності), налагоджувати взаємодію державних, громадських і комерційних організацій на підґрунті соціального партнерства.

- **ФК6.** Здатність до оцінки процесу і результату професійної

діяльності та якості соціальних послуг.

- **ФК7.** Здатність до професійної рефлексії.
- **ФК8.** Здатність до спільної діяльності та групової мотивації, фасилітації процесів прийняття групових рішень.
- **ФК9.** Здатність доводити знання та власні висновки до фахівців та нефаківців.
- **ФК10.** Здатність виявляти ініціативу та підприємливість задля вирішення соціальних проблем через упровадження соціальних інновацій.
- **ФК11.** Здатність виявляти професійну ідентичність та діяти згідно з цінностями соціальної роботи.
- **ФК12.** Здатність до критичного оцінювання соціальних наслідків політики у сфері прав людини, соціальної інклюзії та сталого розвитку суспільства.
- **ФК14.** Здатність до ефективного менеджменту організації у сфері соціальної роботи.
- **ФК15.** Здатність до розроблення, апробації та втілення соціальних проектів і технологій.
- **ФК16.** Здатність упроваджувати результати наукового пошуку в практичну діяльність.
- **ФК 17.** Здатність до розуміння особливостей розвитку, проблем соціально вразливих груп клієнтів, зумовлених їх виключенням зі суспільства, психотравмуючими подіями життя, та обрання ефективних технологій соціально-психологічної реабілітації, методів втручання і способів надання комплексної допомоги, підтримки окремих груп клієнтів, їх інтеграції у соціум.

Програмні результати навчання (ПРН)

- **ПРН 1.** Розв'язувати складні задачі і проблеми, що потребують оновлення й інтеграції знань в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.
- **ПРН2.** Критично оцінювати результати наукових досліджень і різні джерела знань про практики соціальної роботи, формулювати висновки та рекомендації щодо їх впровадження.
- **ПРН5.** Збирати та здійснювати кількісний і якісний аналіз емпіричних даних.
- **ПРН6.** Самостійно й автономно знаходити інформацію необхідну для професійного зростання, опановувати її, засвоювати та продукувати нові знання, розвивати професійні навички та якості.
- **ПРН7.** Застосовувати загальне та спеціалізоване програмне забезпечення для вирішення професійних задач та здійснення наукового

дослідження.

- **ПРН8.** Автономно приймати рішення в складних і непередбачуваних ситуаціях.
- **ПРН9.** Виконувати рефлексивні практики в контексті цінностей соціальної роботи, відповідальності, у тому числі для запобігання професійного вигорання.
- **ПРН10.** Аналізувати соціальний та індивідуальний контекст проблем особи, сім'ї, соціальної групи, громади, формулювати мету і завдання соціальної роботи, планувати втручання в складних і непередбачуваних обставинах відповідно до цінностей соціальної роботи.
- **ПРН11.** Організовувати спільну діяльність фахівців різних галузей і непрофесіоналів, здійснювати їх підготовку до виконання завдань соціальної роботи, ініціювати командування та координувати командну роботу.
- **ПРН12.** Оцінювати соціальні наслідки політики у сфері прав людини, соціальної інклюзії та сталого розвитку суспільства, розробляти рекомендації стосовно удосконалення нормативно-правового забезпечення соціальної роботи.
- **ПРН13.** Демонструвати ініціативу, самостійність, оригінальність, генерувати нові ідеї для розв'язання завдань професійної діяльності.
- **ПРН15.** Розробляти критерії та показники ефективності професійної діяльності, застосовувати їх в оцінюванні виконаної роботи, пропонувати рекомендації щодо забезпечення якості соціальних послуг та управлінських рішень.
- **ПРН16.** Розробляти соціальні проекти на високопрофесійному рівні, апробувати та втілювати соціальні проекти і технології.
- **ПРН17.** Самостійно будувати та підтримувати цілеспрямовані, професійні взаємини з широким колом людей, представниками різних спільнот і організацій, аргументувати, переконувати, вести конструктивні переговори, результативні бесіди, дискусії, толерантно ставитися до альтернативних думок.
- **ПРН18.** Демонструвати позитивне ставлення до власної професії та відповідати своєю поведінкою етичним принципам і стандартам соціальної роботи.
- **ПРН19.** Виконувати практики соціально-психологічної реабілітації щодо вразливих груп клієнтів, організовувати надання їм комплексної допомоги, підтримки, інтеграцію у соціум.
- **ПРН20.** Визначати стратегічні цілі соціального розвитку громади, регіону, розробляти план розвитку громади та застосовувати методи і прийоми активізації й консолідації членів громади щодо його реалізації.

- **ПРН 21.** Упроваджувати результати наукового пошуку в практичну діяльність.

Виробнича (переддипломна) практика призначена для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти першого року навчання для денної та заочної форми навчання. Організатором практики є кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи. Виробнича (переддипломна) практика є обов'язковою освітньою компонентою ОПП «Соціально-психологічна реабілітація» другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 231 «Соціальна робота». Її тривалість визначена навчальним планом і складає 4 тижні у III семестрі, загальною кількістю 90 год, що відповідає 3 кредитам ECTS.

Виробнича (переддипломна) практика передбачає ознайомлення майбутніх магістрів зі соціально-психологічною реабілітацією осіб з інвалідністю на таких рівнях: 1) індивідуальному; 2) процесуально-технологічному рівні; 3) державно-регіональному рівні (система установ, закладів, фахівців, які можуть бути залучені до реабілітаційного процесу).

Метою виробничої (переддипломної) практики є: поглиблення, уточнення, розширення знань студентів про зміст, форми та напрями діяльності соціального працівника у різних закладах соціальної сфери; підготовка фахівців, здатних здійснювати соціально-психологічну реабілітацію різних груп населення; вдосконалення навичок професійної діяльності.

Завдання практики:

- ознайомитися з організацією соціальної роботи як об'єктом соціальної діяльності;
- теоретично закріпити і перевірити на практиці організаційні основи соціально-психологічної реабілітації як складової соціальної роботи;
- вивчити документально-методичне забезпечення соціальної роботи, зокрема соціально-психологічної реабілітації;
- дослідити етичні аспекти соціально-психологічної реабілітації і сформулювати відповідні рекомендації;
- сформулювати у студентів аналітико-рефлексивний підхід до здійснення соціальної (соціально-психологічної) роботи в державній або недержавній організації;
- сприяти формуванню навиків узагальнення, систематизації матеріалів експериментальної частини роботи магістерського дослідження;
- сприяти формуванню у студентів творчого та дослідницького підходів до професійної діяльності.

Програмні компетентності:

Інтегральна компетентність:

- Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми професійної діяльності, процесу навчання, що передбачає проведення досліджень та застосування певних теорій, методів соціальної роботи, соціально-психологічної реабілітації та науково-дослідної, науково-педагогічної діяльності характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності (ЗК):

- **ЗК 1.** Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- **ЗК 2.** Здатність розробляти і управляти проектами.
- **ЗК 3.** Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
- **ЗК 5.** Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
- **ЗК 7.** Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- **ЗК 8.** Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Фахові компетентності спеціальності (ФК)

- **ФК1.** Здатність до розуміння та використання сучасних теорій, методологій і методів соціальних та інших наук, у тому числі методи математичної статистики та кількісні соціологічні методи, стосовно завдань фундаментальних і прикладних досліджень у галузі соціальної роботи.
- **ФК2.** Здатність до виявлення соціально значимих проблем і факторів досягнення соціального благополуччя різних груп населення.
- **ФК3.** Здатність професійно діагностувати, прогнозувати, проектувати та моделювати соціальні ситуації.
- **ФК4.** Здатність до впровадження методів і технологій інноваційного практикування та управління в системі соціальної роботи.
- **ФК6.** Здатність до оцінки процесу і результату професійної діяльності та якості соціальних послуг.
- **ФК9.** Здатність доводити знання та власні висновки до фахівців та нефахівців.
- **ФК10.** Здатність виявляти ініціативу та підприємливість задля вирішення соціальних проблем через упровадження соціальних інновацій.
- **ФК11.** Здатність виявляти професійну ідентичність та діяти згідно з цінностями соціальної роботи.
- **ФК12.** Здатність до критичного оцінювання соціальних наслідків політики у сфері прав людини, соціальної інклюзії та сталого розвитку суспільства.

- **ФК14.** Здатність до ефективного менеджменту організації у сфері соціальної роботи.
- **ФК15.** Здатність до розроблення, апробації та втілення соціальних проектів і технологій.
- **ФК16.** Здатність упроваджувати результати наукового пошуку в практичну діяльність.
- **ФК 17.** Здатність до розуміння особливостей розвитку, проблем соціально вразливих груп клієнтів, зумовлених їх виключенням зі суспільства, психотравмуючими подіями життя, та обрання ефективних технологій соціально-психологічної реабілітації, методів втручання і способів надання комплексної допомоги, підтримки окремих груп клієнтів, їх інтеграції у соціум.
- **ФК19.** Здатність до науково-педагогічної діяльності у закладах вищої освіти.

Програмні результати навчання (ПРН):

- **ПРН1.** Розв'язувати складні задачі і проблеми, що потребують оновлення й інтеграції знань в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.
- **ПРН2.** Критично оцінювати результати наукових досліджень і різні джерела знань про практики соціальної роботи, формулювати висновки та рекомендації щодо їх впровадження.
- **ПРН3.** Застосовувати іноземні джерела при виконанні завдань науково-дослідної та прикладної діяльності, висловлюватися іноземною мовою, як усно, так і письмово.
- **ПРН4.** Показувати глибинне знання та системне розуміння теоретичних концепцій, як із галузі соціальної роботи, так і з інших галузей соціогуманітарних наук.
- **ПРН5.** Збирати та здійснювати кількісний і якісний аналіз емпіричних даних.
- **ПРН6.** Самостійно й автономно знаходити інформацію необхідну для професійного зростання, опановувати її, засвоювати та

продувати нові знання, розвивати професійні навички та якості.

- **ПРН7.** Застосовувати загальне та спеціалізоване програмне забезпечення для вирішення професійних задач та здійснення наукового дослідження.

- **ПРН10.** Аналізувати соціальний та індивідуальний контекст проблем особи, сім'ї, соціальної групи, громади, формулювати мету і завдання соціальної роботи, планувати втручання в складних і непередбачуваних обставинах відповідно до цінностей соціальної роботи.

- **ПРН11.** Організовувати спільну діяльність фахівців різних галузей і непрофесіоналів, здійснювати їх підготовку до виконання завдань соціальної роботи, ініціювати командування та координувати командну роботу.

- **ПРН12.** Оцінювати соціальні наслідки політики у сфері прав людини, соціальної інклюзії та сталого розвитку суспільства, розробляти рекомендації стосовно удосконалення нормативно-правового забезпечення соціальної роботи.

- **ПРН13.** Демонструвати ініціативу, самостійність, оригінальність, генерувати нові ідеї для розв'язання завдань професійної діяльності.

- **ПРН14.** Визначати методологію прикладного наукового дослідження та застосовувати методи кількісного та якісного аналізу результатів, у тому числі методи математичної статистики.

- **ПРН15.** Розробляти критерії та показники ефективності професійної діяльності, застосовувати їх в оцінюванні виконаної роботи, пропонувати рекомендації щодо забезпечення якості соціальних послуг та управлінських рішень.

- **ПРН16.** Розробляти соціальні проекти на високопрофесійному рівні, апробувати та втілювати соціальні проекти і технології.

- **ПРН18.** Демонструвати позитивне ставлення до власної професії та відповідати своєю поведінкою етичним принципам і стандартам соціальної роботи.

- **ПРН19.** Виконувати практики соціально-психологічної реабілітації

щодо вразливих груп клієнтів, організовувати надання їм комплексної допомоги, підтримки, інтеграцію у соціум.

- **ПРН20.** Визначати стратегічні цілі соціального розвитку громади, регіону, розробляти план розвитку громади та застосовувати методи і прийоми активізації й консолідації членів громади щодо його реалізації.

- **ПРН 21.** Упроваджувати результати наукового пошуку в практичну діяльність.

4. БАЗИ ПРАКТИКИ

4.1. Практика здобувачів освіти проходить на базах практики, які забезпечують виконання вимог Робочої програми практики відповідного освітнього компонента. Вибір баз для проходження практики проводиться на основі аналізу виробничих та економічних можливостей установи з точки зору їх придатності для проведення навчальної ознайомчої практики. При цьому враховуються перспективи економічного та соціального розвитку соціально-педагогічної та практичної соціальної роботи, суспільний запит, шляхи постійного покращення підготовки випускників у відповідності з державним стандартом та сучасними міжнародними вимогами.

4.2. Виробнича (зі спеціалізації) практика. Базами для проходження практики можуть бути: освітні установи (заклади дошкільної освіти загальноосвітні школи, навчально-виховні комплекси, навчально-реабілітаційні центри, ліцеї, гімназії), Центри соціальних служб, кризові центри, соціально-психологічні центри, притулки для дітей, громадські та недержавні організації та установи.

4.3. Виробнича (переддипломна) практика. Бази для цього виду практики студенти обирають самостійно відповідно до своїх наукових зацікавлень (теми магістерського дослідження), місця праці (потенційного або безпосереднього), власних зацікавлень. Базу практики може запропонувати і кафедра, якщо студент відчуває труднощі у виборі. Це можуть бути заклади як державної, так і недержавної форми власності, різного відомчого підпорядкування.

Передбачається, два можливих варіанти вибору практики: продовження практики в установі, яку здобувач обрав у попередньому семестрі під час виробничої практики зі спеціалізації, або в установі, де він проводив експериментальну частину дослідження. В обох варіантах є можливість здійснювати методи та форми роботи соціально-психологічної реабілітації.

4.4. Освітньо-професійною програмою та Положенням про навчальний процес у Львівському національному університеті імені Івана Франка

передбачено можливість індивідуального вибору практикантом бази практики за умови, що діяльність обраної здобувачем освіти установи, або закладу освіти дозволяє практиканту виконати завдання практики. Згода відповідної установи бути базою практики оформлюється листом-зверненням до Львівського національного університету імені Івана Франка.

4.5. Основні вимоги до бази практики:

- відповідність закладу освіти, установи, або наявність в установі підрозділу, які здійснюють діяльність, що відповідає спеціальності за якою готується здобувач освіти;
- наявність кваліфікованого персоналу, який може забезпечити фахове керівництво практикою здобувачів освіти;
- наявність умов для проходження практики, робочих місць, безпечних умов праці, доступу до фахівців, документів, інформаційних ресурсів.

5. ОРГАНІЗАЦІЯ І КЕРІВНИЦТВО ПРАКТИКОЮ

Відповідальність за організацію та проведення практики студентів спеціальності «Соціальна робота» несе кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи в особі завідувача та викладачів – керівників практики.

Кафедра:

- визначає бази практики і подає заявки завідувачу практик для складання договорів з установами, організаціями та підприємствами;
- вибирає бази практики і скерує туди здобувачів вищої освіти;
- визначає відповідність баз практики вимогам підготовки фахівців різних освітніх рівнів (бакалавр, магістр);
- забезпечує заміну баз практики, які не можуть прийняти або не мають змоги забезпечити матеріалами для виконання кваліфікаційної роботи (за місяць до початку практики);
- за місяць до початку практики готує проекти наказів про скерування здобувачів вищої освіти на практику; проводить інструктаж за участю здобувачів вищої освіти, керівників практики і представників деканату про порядок проходження практики, видає студентам відповідну документацію (скерування на практику, програму практики, індивідуальні завдання тощо) формує методичне

забезпечення практики здобувачів вищої освіти, розробляє та вдосконалює програми практик відповідно до вимог стандартів вищої освіти;

- за потреби узгоджує програму практики з керівництвом установ, підприємств та організацій;
- добирає керівників практики від кафедри;
- створює комісії для захисту практики та графік їх засідань;
- організовує захист звітів здобувачів вищої освіти про практику в комісіях;
- розглядає питання проходження практики й підсумки атестації здобувачів вищої освіти за практику на засіданнях кафедри.

Декан факультету:

- контролює вибір баз практики;
- узгоджує накази про скерування здобувачів вищої освіти на практику;
- бере участь в організації інструктивних зборів (нарад) із здобувачами вищої освіти, яких скеровують для проходження практики;
- здійснює контроль за скеруванням здобувачів вищої освіти на практику та своєчасним їх прибуттям на бази практики;
- контролює роботу кафедри на основі моніторингу проходження практики здобувачами вищої освіти;
- контролює організацію й проведення захисту практик на кафедрі;
- аналізує методичне забезпечення практики; аналізує якість проходження здобувачами вищої освіти практики та її захист;
- подає завідувачеві практики письмовий звіт про проходження практики здобувачами вищої освіти із зауваженнями та пропозиціями щодо поліпшення її організації і термінів її проведення.

Керівник практики факультету:

- здійснює підбір закладів (служб, установ, організацій) для соціально-психологічної практики студентів спеціальності;
- забезпечує планування, організацію й облік результатів усіх видів практики в коледжі, складає проєкт наказу про розподіл студентів для проходження практики;
- організовує та проводить настаново-методичну конференцію на початку практики, підсумкову конференцію;
- організовує проведення підсумків практики;
- вносить пропозиції щодо вдосконалення практики, бере участь в

обговоренні питань організації практики на засіданні кафедри.

Керівник підгрупи практикантів:

- здійснює підбір закладів (служб, установ, організацій) для соціально-психологічної практики студентів спеціальності;
- бере участь в організації і проведенні настановчої і підсумкової конференції зі соціально-психологічної практики;
- здійснює безпосереднє керівництво практикантами;
- разом з керівником бази практики або його заступником розподіляє студентів на робочі місця;
- затверджує індивідуальні плани роботи студентів, контролює їх виконання, організовує аналіз проведеної студентами роботи;
- інформує студентів про систему звітності з практики;
- інформує деканат про проблеми, які виникають під час проходження практики, вживає заходи для їх вирішення;
- перевіряє звітну документацію студентів про роботу за час практики і разом з соціальним педагогом (психологом) від служб (організацій, установ) виставляє оцінку за практику.

Керівник бази практики (установи, організації):

- організовує практику у відповідності до угоди та програми практики;
- забезпечує відповідні умови для проведення соціально-психологічної практики, проводить роботу з працівниками, обслуговуючим персоналом з питань практики;
- знайомить студентів зі службою (установою, організацією), організацією роботи, штатом, з документацією, кабінетами;
- разом з керівником практики розподіляє студентів на робочі місця;
- відвідує (вибірково) заняття практикантів і бере участь у їх обговоренні;
- проводить наради на початку і в кінці педагогічної практики;
- аналізує, оцінює роботу студента, оформляє відповідну документацію.

Працівник служби (установи, організації), соціальний педагог, практичний психолог:

- ознайомлює закріплених за ним студентів зі змістом та особливостями своєї роботи;
- разом з керівником практики розподіляє між студентами види роботи;
- залучає практикантів до роботи з клієнтами;
- консультує студентів при підготовці їх до виконання завдань практики;
- бере участь в аналізі та оцінці роботи, проведеної студентами;
- бере участь у нарадах з педагогічної практики при адміністрації служби (установи, організації), а також, якщо є можливість, у підсумковій конференції за результатами практики.

Права і обов'язки студентів

Студент-практикант має право:

- внести пропозицію щодо бази проходження практики;
- з усіх питань, які виникають під час практики, звертатись до керівників практики від факультету, заступника декана, декана, адміністрації, працівників служб (установ, організацій) отримати необхідну консультацію;
- вносити пропозиції щодо вдосконалення підготовки студентів до педагогічної практики, її організації і проведення;
- брати участь у зборах, нарадах, конференціях та інших заходах закладу (установи, організації), де проходить практику;
- користуватись бібліотекою, кабінетами і навчально-методичними посібниками даного закладу (установи, організації).

Студент-практикант повинен:

- до початку практики пройти медогляд, одержати від керівника практики інформацію щодо порядку оформлення необхідних документів;
- своєчасно прибути на базу практики;
- своєчасно виконувати всі види робіт, передбачених програмою педагогічної практики та індивідуальним планом, старанно готуватись до кожного заняття і проведення усіх видів роботи;
- бути зразком організованості, дисциплінованості, ввічливості, працьовитості, дотримуватись правил безпеки і охорони праці, виявляти свою професійну компетентність;
- організовувати свою роботу відповідно до вимог Правил внутрішнього розпорядку закладу, служби (організації, установи), в якій він проходить практику, розпоряджень адміністрації і керівників практики;
- брати участь у настановній та підсумковій конференціях;
- дотримуватися графіку роботи, затвердженого керівником, бути присутнім на практиці протягом визначеного часу, вчасно повідомляє про причини відсутності на практиці;
- вивчати спеціальну педагогічну, методичну, психологічну літературу;
- брати участь у групових семінарах, тренінгах, консультаціях, що проводяться під час проходження практики; виконувати усі завдання, передбачені програмою практики, сумлінно готуватися до своєї роботи;
- під керівництвом викладача складати індивідуальний план практики;
- дотримуватися правил внутрішнього розпорядку базової установи, інструкцій, розпоряджень адміністрації установи і керівників практики;

- своєчасно оформляти необхідну для практики документацію;
- здійснювати самоаналіз власної діяльності, рівня практичних умінь;
- висловлювати пропозиції щодо удосконалення організації практики, вдосконалення практичної підготовки.

Вважається, що студент, який не проходить практику, або робота якого під час практики визнана незадовільною, не виконав навчального плану даного семестру. Йому, за рішенням кафедри, може бути надана можливість повторного проходження практики без відриву від навчальних занять.

Форми контролю

Одним з факторів, що впливає на результативність та ефективність процесу практичного навчання є **оцінка результатів** діяльності студентів-практикантів, яка підтримує внутрішню позицію людини, підтверджує її правильність та у і її моральну основу.

Контроль та оцінка результатів практики здійснюється в двох аспектах:

1. Поточний контроль (результати щоденної діяльності студентів).
2. Підсумкова атестація (результативність практики за підсумками досягнення поставлених цілей навчання).

Поточний контроль під час практики здійснюється з двох сторін: з боку навчального закладу та з боку підприємства, на базі якого студент проходить практику. Як правило, оцінюється якість виконуваної роботи, береться до уваги відвідування, дисциплінованість, ініціативність, старанність, безконфліктність практикантів.

Підсумкова атестація. Відповідно до загальних вимог студент за наслідками практики одержує оцінку, яка заноситься в його залікову книжку. Загальна оцінка за практику виводиться на основі оцінок, виставлених за різні види роботи керівником-методистом від факультету та керівником практики від бази практики за виконання програми практики, якість зданої звітної документації та за репрезентацію студентом практичної та методичної роботи під час підсумкової конференції. Таким чином, процедура атестації студентів – це процес, що протікає на різних рівнях (ВНЗ, базової установи) і здійснюваний різними людьми (груповим керівником на базі практики і викладачем-методистом).

За відсутність студента на практиці без поважних причин, а також невчасне складання та здачу документації оцінка з практики знижується.

Для оцінки ефективності практичної підготовки студента відповідно до цих критеріїв груповий керівник застосовує такі *форми* роботи: інтерв'ювання студентів-практикантів, бесіди з ними; анкетування студентів; відвідування

відкритих виховних і залікових заходів (або вивчення конспектів практиканта) та їх аналіз; аналіз та обговорення з студентом відеозапису проведеного ним заняття або заходу з дитиною (групою дітей); обговорення з студентом підготовленого ним виступу на підсумковій конференції.

Звітна документація з практики оформляється в папку і складається з характеристики з місця проходження практики, щоденника практики та письмового звіту. Зміст звітної документації визначається і уточнюється в методичних вказівках окремо в залежності від виду практики

Обов'язковим для підсумку результатів практики є проведення підсумкової конференції. Студенти-практиканти звітують про роботу під час практики на кафедрі після подання (протягом останнього тижня практики) на перевірку звітної документації груповому керівнику і методисту.

Звіти студентів про роботу, яка виконувалась впродовж практики, приймаються на кафедрі соціальної роботи і соціальної педагогіки у вигляді заліку (диференційного заліку). Студент складає залік комісії, до складу якої входять завідувач кафедри, заступник завідувача кафедри з практик), методист, груповий керівник. Оцінка з практики враховується нарівні з іншими оцінками, які характеризують успішність студента і враховуються при призначенні стипендії. Відсутність диференційованого заліку з практики вважається академічною заборгованістю за відповідний семестр і відпрацьовується за окремим планом.

Критерії оцінювання

Критерії оцінювання результатів практики студентів:

- **ступінь** виконання студентами завдань практики;
- **якість** педагогічних знань, виявлених під час практики та їх відображення у звітній документації;
- **рівень** сформованості умінь та навичок практичної роботи студентів як майбутніх фахівців.

Зміст критеріїв оцінювання результатів педагогічної практики:

Оцінка «**відмінно**» (91 – 100 А) – всі завдання практики виконано в повному обсязі, виявлено вміння студента застосовувати і творчо використовувати педагогічні та методичні знання, пов'язані з особливостями і засобами соціально-педагогічної діяльності. Виявлено вміння проводити заходи, консультації, бесіди із застосуванням інноваційних технологій педагогічної діяльності, будувати стосунки з учнями та вчителями. Звіт подано

у встановлений термін, який містить всі структурні елементи. У щоденнику студента-практиканта зафіксовано зміст роботи протягом усього періоду проходження практики, є характеристика, підписи керівника від бази та університету завірені печаткою. Характеристика-відгук позитивна, оцінка керівника за практику від бази – «відмінно».

Оцінка **«дуже добре» (81 – 90 «В»)** – завдання виконано правильно, але недостатньо повно. Виявлено вміння студента застосовувати педагогічні та методичні знання, пов'язані з особливостями і засобами соціально-педагогічної діяльності. Виявлено вміння проводити консультації з батьками, колегами, бесіди і заходи з дітьми, але вони шаблонні, не виявлено творчого, індивідуального підходу. Виявлено вміння встановлювати контакт з учнями та вчителями. Звіт подано у встановлений термін, який містить всі структурні елементи. У щоденнику студента-практиканта зафіксовано зміст роботи протягом усього періоду проходження практики, є характеристика, підписи керівника від бази та університету завірені печаткою. Характеристика-відгук позитивна, оцінка керівника за практику від бази – «дуже добре».

Оцінка **«добре» (71 – 80 «С»)** – завдання практики виконано, але неповно, в ході виконання завдань, зокрема підготовка до заходів, допускалися незначні помилки. Виявлено вміння проводити тренінги, консультації, але не спостерігається самостійної творчої думки. Звітна документація оформлена згідно вимог. У щоденнику студента-практиканта зафіксовано зміст роботи протягом усього періоду проходження практики, є характеристика, підписи керівника від бази та університету завірені печаткою. Характеристика-відгук позитивна, оцінка керівника за практику від бази – «добре».

Оцінка **«задовільно» (61 – 70 «D»)** – завдання практики виконано в неповному обсязі, в ході виконання завдань допускалися помилки. Звітна документація недооформлена або оформлена з помилками. Щоденник оформлено без дотримання вимог. У характеристиці-відгуку оцінка керівника за практику від бази – «задовільно».

Оцінка **«достатньо» (51 – 60 «E»)** – завдання виконано з помилками. Всі завдання практики виконувалися, але допущені неточності. Документація оформлена неповно, з помилками. Щоденник недооформлено. У характеристиці-відгуку оцінка керівника за практику від бази – «задовільно».

Оцінка **«незадовільно» (50 і нижче)** – завдання невиконані. Виявлені проблеми встановлення контакту, не сформовані вміння проводити відповідні види педагогічної діяльності. Звітна документація оформлена з помилками або відсутня.

6. МАТЕРІАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАКТИКИ

Матеріальне забезпечення практики магістрів здійснюється Львівським національним університетом імені Івана Франка відповідно до законодавства.

Витрати на практику студентів є складовою частиною загальних витрат на підготовку фахівця.

Під час проходження практики за студентами зберігається право на отримання академічної (соціальної) стипендії відповідно до рейтингу успішності за результатами семестрового контролю.

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Дутчак І. І. Організація та проведення практики з образотворчого мистецтва у школі : методичні рекомендації для керівників практики і студентів 6 курсу ОКР «бакалавр» зі спеціальності «Образотворче мистецтво» / І.І. Дутчак, Н.В. Казакова. – Хмельницький: відділ педагогічної практики ХГПА, 2013. – 17 с.
2. Машкіна Л.А. Педагогічна практика у системі ступеневої підготовки вчителів початкових класів: Програма та методичні рекомендації щодо її реалізації. – Хмельницький: Вид-во ХГП, 2006. – 52 с.
3. Неперервна педагогічна практика студентів / За ред. М.М. Фіцули – Тернопіль, 2001. –15 с.
4. Організація наскрізної практики студентів за спеціальністю 6.010106 «Соціальна педагогіка» (Методичні рекомендації для організаторів соціально-педагогічної практики) / За заг. ред. Капської А. І. – К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2009. – 41 с.
5. Положення про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах. Наказ Міністерства освіти України від 2 червня 1993 №161 // Освіта України: Нормативно-правові документи. – К.: Міленіум, 2001. – С. 382 – 399.
6. Положення про проведення практик здобувачів вищої освіти Львівського національного університету імені Івана Франка (https://nmv.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/06/POLOZHENNYA-pro-PRAKTYKU-2021-reg_practice.pdf).
7. Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України, наказ Міністерства освіти України від 8 квітня 1993 року № 93 (із змінами, внесеними згідно з наказом Міносвіти № 351

(0351281-94 від 20.12.94) // Інформ. зб. Міністерства освіти України. – 1993. – № 17 – 18. – С. 16 – 30.

8. Практична підготовка студентів із спеціальностей «Соціальна педагогіка» та «Соціальна робота» (Методичні рекомендації для організаторів соціально-педагогічної практики) / Упорядники В.А. Поліщук, Н.С. Матвійчук. – Тернопіль: ТДПУ, 2000. – 24 с.